

Реферат на тему: "Т. Г. Шевченко "Гайдамаки". Образ Яреми."

Тарас Шевченко

Реферат на тему:

"Т.Г.Шевченка "Гайдамаки". Образ Яреми"

Поема Тараса Шевченка "Гайдамаки" змальовує картину селянського повстання 1768 року, відомого в історії під назвою Коліївщина, приводом до якого були знущання конфедератів над населенням Правобережної України. Почавшись у районі Чигирин, воно швидко поширилося майже на всю Київщину і частково на Поділля й докотилося до Умані. На його чолі спочатку стояв запорожець Максим Залізняк, але потім до нього приєднався уманський сотник Іван Гонта. Таким є історичне підґрунтя шевченківської поеми.

Над поемою "Гайдамаки" Т. Шевченко працював з 1839 до 1841 року у вільний час від занять в Академії мистецтв. Поема вийшла друком 1842 року власним коштом автора. Ця поема стала подією не лише в українській, а й в усій європейській літературі. Головне джерело поеми — народні перекази і пісні. Є тут і реальні постаті, і вигадані. Гонта і Залізняк — це, як відомо, історичні особи. А ось Ярема Галайда — це збірний образ українського повсталого народу. Такої історичної постаті не було, це витвір Т. Шевченка. Сам Шевченко пише: "Галайда вполовину видуманий". Шевченкознавці пояснюють слово "вполовину" так: "видумана" поетом любовна сюжетна лінія Яреми — Оксани, а не сам герой поеми. Загально визнано, що головний герой поеми "Гайдамаки" — це повсталий народ. А Ярема — його типовий представник.

Хто він такий? Це наймит-попихач, над яким знущається заgreбу щий і жорстокий Лейба. Яремі доводиться багато працювати, у нього багато обов'язків. Ярема "гнувся", "нагинався", мовчки виконував роботу; заступитися за нього нікому: це "сирота убогий". Але за наругу він не нарікає, такої вже він вдачі: добрий, не мстивий, ніжний.

І все ж Ярема — "сирота багатий": він по-справжньому багатий душею, багатий на щирі дівочу любов. Оксана його теж щиро любить. Оце щире, глибоке кохання є найвищим ідеалом Яреми, окрилює його, не дає занепасти духом.

Але сталася біда: титаря убили, а Оксану украли. Без коханої він не уявляє собі життя. Особиста кривда робить його сильним і рішучим. І все— таки не лише особисті інтереси, а і вболівання за свій понівечений народ роблять його месником. Ярема іде в гайдамаки. Йому дають прізвищу Галайда, яке теж означає — бездомний, бурлака. Але тепер у нього є дім, сім'я, учителі — це Гонта, Залізняк, козаки. Ярема хоче стати сторуки, він так люто ненавидить ворогів свого народу, що коли й умре, говорить він, то з могили встане мучити шляхту. Ярема дуже змінився: у нього "виросли крила", тепер він "неба достане, коли полетить". Спочатку Ярема-наймит дивував нас своєю рабською покiрністю, потім романтичним ніжним коханням, а Ярема-месник вражає

нас своєю грізною силою, незвичайною хоробрістю, а понад усе — якоюсь вулканічною люттю до панів і навіть жорстокістю:

А Ярема — страшно глянуть —

По три, по чотири так і кладе...

Звичайно, Ярема — образ романтичний. А романтичне зображення героїв вимагає від письменника і прийому гіперболізації, і емоційного викладу, і барвистого вислову. Ярема наділений винятковими рисами, але не протиставлений народу. Він весь час з народом, розділяє з ним ярмо неволі і радість перемоги над гнобителями. Це звичайний гайдамака, і автор на цьому наголошує. Шевченко наділяє Ярему щастям наприкінці поеми: вони повінчалися з Оксаною вранці, а ввечері він повертається в загін Залізняка, якому він став за сина:

Придбав Максим собі сина

На всю Україну.

Хоч не рідний син Ярема,

А щира дитина.

За відданість народній справі прославився Ярема. Про нього складають пісні. Важливо, що Ярема не гине. Він і такі, як він, мають передати наступному поколінню естафету святої боротьби за святу волю.